

Monumentnummer*: 527847

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 06 december 2004
Kadaster deel/nr 82928/7

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam R 8448

Omschrijving**

Inleiding

GEDENKTEKEN ter nagedachtenis van de arts-weldoener Samuël Sarphati, gesitueerd in het westelijk deel van het Sarphatipark en bestaande uit een eclectisch-renaissancistisch bouwwerk met waterbassin naar ontwerp van prijsvraagwinnaar J.R. de Kruyff en een bronzen borstbeeld naar ontwerp van S.H.J. Stracké-van Bosse, uitgevoerd in 1886.

Het monument heeft een voorgeschiedenis die tot 16 augustus 1874 teruggaat, toen de joodse bankier A.C. Wertheim tijdens de feestrede ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het Paleis van Volksvlyt het plan tot het monument initieerde.

Omschrijving

Het Sarphatimonument is gesitueerd op een kleine kunstmatige heuvel en bevat een groot onderkelderd waterbassin met een doorsnede van circa zestien meter, met hardstenen rand en in het midden een tempelachtig bouwwerk van bijna twaalf meter hoog, voorzien van composiet zuilen van rood Zweeds graniet op een hoog ruw bewerkt natuurstenen basement, en bekroond door een koepelvormige dak op segmentvormige frontons, met bronzen reliëf en lauwerkrans en vergulde koperen stedekroon van Amsterdam op de top. Het grondplan van het waterbassin vormt een combinatie van cirkel en vierkant. Het monument is uitgevoerd in een combinatie van Oberkirchner zandsteen en natuursteen. De zuilen zijn voorzien van bronzen voetstukken en kapitelen. De kroonlijst erboven is voorzien van vier bronzen tekstplaten: 'Sarphati - Stichter - Van 't Nieuw Amsterdam. De bronzen schilden op de koepel brengen zijn levenswerk in herinnering: 'Volksvlyt - Onderwijs - Handel.' Het koepelvormige dak is bewerkt alsof het bekleed is met een natuurlijk dekmateriaal, gelijkend op bladeren. Het basement bevat vier bronzen leeuwenkoppen boven vier stenen waterbakken

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rondom de voet van het monument. Kleine waterspuwende kikvorsen bevinden zich beneden aan de hoeken, eveneens in brons uitgevoerd.

Waardering

Het Sarphatimonument is van algemeen belang vanwege de cultuur-, kunst-, sociaal-historische en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard, representatief voorbeeld van een gedenkteken in historiserende trant met rijk materiaal- en vormgebruik en tevens als herinnering aan een nationaal bekend weldoener.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Gedenkteken(D)

Functie

Gedenkteken(D6)